

Artem Poležaka (Ukrajina)

Vzděláním architekt (a kromě toho někdejší účastník kultovní televizní humoristické soutěže Klub vtipných a pohotových), vtrhl do literárního procesu po roce 2000 jako úspěšný slammer. Jeho satirické básně si zamilovalo široké publikum, díky své aktivní občanské pozici si mladý autor zajistil doslova národní popularitu. Jeho báseň *Reportáž (Reportaž)* se stala neoficiální satirickou hymnou Euromajdanu. Od začátku ruské agrese na východě Ukrajiny se Poležaka pravidelně zapojuje do nejrozličnějších dobrovolnických projektů, v jejichž rámci vystupuje před vojáky. Je autorem dvou básnických sbírek, *Básně o životě (Stichi o žizni)* a *Písně zběsilé (Navisni pisni)*. V roce 2011 s kapelou Barabas vydal CD *Jaro, Láska, Poležaka (Vesna, Ljubov, Poležaka)*, po celoukrajinském turné však skupina ukončila činnost. Poležakovy básně nicméně zhudebňují různé ukrajinské kapely. Artem Poležaka je laureátem Mezinárodní literární ceny Olese Uljanenka za pornografickou poému Jenna či vítězem soutěže Stop cenzuře!

výběr z poezie přeložila Petra Kočišová

Tumáš raz –
Donbas.
Tumáš na –
Vojna.
Tumáš bodák –
Nůž.
Je okupant –
Zab ho už.
Tumáš brat –
Je ti kat.
Tu je paš –
No tak plať.
Naši sousedé –
Velcí grobiáni,
Vydali by nás
I s dršťkami.
Když máš v hlavě
Pekla smrad,
Dopadne na tebe
Grad.
Buch –
Není krov na domě.
Naštěstí,
Ne v zimě.
Co to tady máte?

Tělo.
Včera znovu
Přiletělo.
Tumáš step
By step.
Hajzlové zelení,
Zlámali vedení.
Není to
Nádhera?
Trarara
Rarara!...

Pokaždé tu někoho potkáš,
Neznámého – a hodně zajímavého.
V kyjevské kavárně na Puškinské:
My máme pivo,
Dědula – kávu.
No dědula –
Prý nějaký francouzský básník,
I když na pohled alkoholika moc nepřipomíná.
Naše společnost není o moc lepší.
Tak si tak sedíme,
U jednoho stolu.
Ve dveřích stojí přítel Šedý
Spolu s několika dobrovolníky:
„Promiňte, dnes máme ztrátu, kód 200,
Jen se za kozáka tiše pomodlíme.
Bylo mu teprve osmnáct let...
Co se to děje? Kdy už to skončí?!“
Přítel Šedý je doslova železný muž –
Přítel Šedý má v těle střeptiny.
„Kdo jsou eti lidi?“ ptá se Francouz.
„Naši vojáci. U nás máme válku.“
„Ně, ně! Já proti!“
„Proti čemu?“
„Proti válce. Válka nepotřeba!
Zítra přednáším v Lille,
Kak to u vás?...
O přátelství národů.“
„Na nikoho jsme neútočili.“
„Eto nedůležité.
Já proti.“
„Olalá!“ říká Francouz,
„Já vydumala nový báseň proti válce!“
Popadne tužku
A začne čmárat po papíře.
U vzdáleného stolu
Jsou dobrovolníci
Neťukají si
Pijí mlčky.

GURU

Kantor na vsi Dmytro Mychajlovyč
Je sám na celou školu,
Když nepočítáme učitelku ukrajinštiny,
Ta je stejně pořád nemocná a nikam nechodí.
Takže Dmytro Mychajlovyč je fyzik i matematik,
Zeměpisec, dějepisec i chemik,
A navrch učitel ukrajinštiny,
Tělocvik a pracovky, všechno to učí Dmytro Mychajlovyč.
Ostatně škola má jen osm žáků,
Každého v jiném ročníku.
Takže Dmytro Mychajlovyč zvládá všechno,
ještě i hospodářství.
Stav je prostě takový – nemáme snad v naší zemi dost podobných škol?
Ale Dmytro Mychajlovyč je člověk čínorodý!
V mládí chtěl studovat herectví,
Vystupoval na přehlídkách umělecké tvořivosti,
Než se kroužek rozpadl.
A, jak víte, na vsi se baví jen měšťáci.
Proto Dmytro Mychajlovyč ztvárnil každého učitele jinak:
Tak třeba jeho matematik je kokta,
Chemik se často ulelvá,
Tělocvikář je trochu suchar
Dějepisec zase kruťas,
Učitel pracovek si rád přihne,
Ukrajinštinářka je prostě ženská.
Protože si jeden rád přihne,
Jsou i ostatní učitelé vždycky trošku v náladě.
Jednou za čas se setkají ve sborovně,
To už potom pijí všichni.
První jsou pod parou „výchovy“,
Jdou mlátit koktu matematika.
Nebýt zeměpisce s dějepiscem, bylo by mu hodně ouvej.
Jednou fyzik zneužil učitelku ukrajinštiny.
Za což ho potupně propustili.
Proto děti neumějí fyziku a častěji chodí do cerkve.
Rodiče si nestěžují,
A Dmytro Mychajlovyč má několik hodin volna
–
Pro čínorodého člověka hotový poklad!
Protože na vsi je bez nápadů fakt nuda,
Na vsi se baví jen měšťáci.

*

Zapomenout na tebe
Nemyslet ani na vteřinu
Zapomenout
Tak
Jako bys nikdy nebyla
Rozcuchaná
Po ránu
Hnědooká
Se šálkem čaje
Uprostřed pokoje
Nahá
Zapomenout tě
Zformátovat si paměť
Nekontrolovat tvou stránku
Co
Deset
Minut
Nevědět jak noc rdousí cigaretovým cihlovím
V davu nehledat tobě podobné
Nevědět o těch dalších, co u tebe byli
Kterým jsi chodila po zádech naboso
Necítit, jak voní listí
A tmavne obloha
Každý rok na podzim
Tak
Jako tehdy na podzim
Zapomenout tě
Jako by paměť postihl výpadek
A vzpomínky se staly nedůležitými jednotlivostmi
Zapomenout tě
Jak nikdy nikdo nezapomněl
Nestarat se o tvou bolest a své svědomí
Jemná vlnka smyje kardinální stopy
Zapomenout na tebe
Nic víc není potřeba
Zapomenout na tebe
Zapomenout tě navždy
Zapomenout tě
ABYCH SE ZNOVU
ZAMILOVAL
DO TEBE!

*

Budiž pochválen
Papilomavirus!
Papilomavirus!
Ať žije!
Budiž pochválen
Papilomavirus!
Papilomavirus!
Ať žije i tentononc!

Nechte toho vysmívaného omezence,
Který dnem a nocí žije
V zajetí přízraků,
Ať si kvílí o pochybné kráse orchidejí.
Papiloma!
Papiloma!
Něžný kvítku, mlask mlask!
Protože Příroda nezná ošklivost
Protože Příroda je svrchovaně krásná!

Budiž pochváleny
Boláky na řiti!
Boláky na řiti!
Ať žijí!
Budiž pochváleny
Boláky na řiti!
Boláky na řiti
Jsou úplně nejlepší!

Nechte básníka, obluzeného trávou,
Ať opěvuje ženská ústa.
Ale pravda vůbec není v trávě.
A je velmi prostá!

Vřed v řiti!
Vřed v řiti!
Rozvinul se jak lotos –
A máme tu výsledek neúnavné práce!
Fakt povedený život!

Budiž pochváleno
Všechno ošklivé,
Všechno křivonohé,
Nesouměrné a hrbaté!
Budiž pochváleny
Všechny virové kmeny,
Protože u nich často
Probíhají změny!
Nechte experta na páchnoucím kanále
Ať si vříská, že zná život léta,
Zatímco ho ohromí – malá spirochéta...
Což je právě příběhu finále.

Spirochéta!
Spirochéta -
Žádná nemoc (společník?) několika děvek,
Ale prudká a silná kometa
V galaxii lidských hvězdokup!
Padadadam!